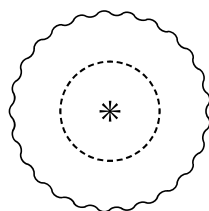


NICOLAU

Antoni Veciana Ribes



La Segona **Perifèria**



SUMARI

Inici	13
I	19
II	31
III	49
IV	63
V	79
VI	131
Últim	141

Glossari 147

Agraïments 155



«A la mar tot és teu i tot és meu»
Popular

«Quan t'estimes algú i de sobte desapareix,
és com si t'haguessin envasat al buit,
fins que la bossa no peta és com si no poguessis tornar
a respirar»
Marc Recha, *Dies d'agost*

«Tanta sort merescuda i tan poca victòria»
Magí Sunyer

A la Siurana i la Ginesta

INICI

Aquella dona sempre es va sentir culpable pel que havia passat aquell dia. La culpa és un invent macabre, una cadena de ferro que se t'embolica al cos i t'enfonsa avall. Aquella dona va decidir de carregar-se aquesta cadena de culpes pel que va passar. Fet i fet, la culpa en les dones era una bijuteria que portaven des que deixaven de ser unes xiquetes.

Era dumenge, de bon matí hi havia plantats dos torralls a llevant que amenaçaven la platja i trencaven el blau. Els dumenges tocava dinar plegats. La família Pou havia agafat aquest costum per tal de poder-se veure sovint, o, en tot cas, per escenificar aquesta posada en comú, perquè de fet les tres dones es veien gairebé cada dia sargint sàrcies a la platja. Fos com fos, els dumenges es feien acompanyar de marits i fills, i així l'àvia podia veure tots els nets units i jugant. Ho feien a imitació de les famílies

rialleres i bromistes que sempre sembla que s'ho passen bé juntes, que expliquen acudits i canten cançons i riuen i són feliços tots plegats, o així ho representen quan ho expliquen a plaça. La família Pou no era així, menjaven, bevien i parlaven sense escoltar-se ni poc ni gens. Potser s'estimaven d'alguna manera, però no tenien cap mena d'interès els uns pels altres, sempre havia anat d'aqueta manera.

La nit abans el seu marit no havia tornat, i va fer cap quan els bastiments sortien de la platja amb les primeres clarors. Veient que tot acabaria en naufragi, la dona va enviar el Nicolau a dir a la iaia i a la tieta que farien una berenada en lloc d'un dinar, i abans d'aviar-lo el va advertir que no s'encantés com sempre. De la mateixa manera que arrencaria la pell de l'escrita per poder-la destrossar i fregir, arrencaria la pell del marit borratxo al llit. Volia consolar-se pensant que no sempre havia estat així, i que no havia de portar aquest altre collaret de culpa, però aquell home sempre havia estat un bevedor i un jugador, com un personatge desdibuixat de romanço, com una mala caricatura de vicis perpetus. La pena cansa quan s'allarga, sobretot als ulls dels altres.

El Nicolau va desaparèixer corrent, i devia fer bé de misatger perquè a les dugues de la tarda no va aparèixer dingú, ni ell mateix. La dona va pensar que sa mare o sa germana l'havien convidat a dinar. Amb sa filla es van menjar un enciam i un tros d'ala d'escrita cada una.

L'olor de fregit que empastava la casa es barrejava amb els roncs del seu home a l'habitació del costat. L'abaltiment de diumenge, les partícules de pols nedant dins el feix de llum que entra per la finestra i que et diu que haver fet dissabte el dia abans només ha durat un dia. Va cridar la Pineda perquè vingués a la cunya a menjar-se una tallada de moló a peu dret, però va pensar que el guardaria per a la berenada sense obrir i la va aviar a fer la middiada.

Dreta a la cunya va pensar que hauria hagut d'aixecar el seu marit, i si hagués calgut, posar-li el cap dintre d'una ferrada d'aigua perquè s'espavilés. Hauria hagut de fer una coca, o pa, o fer pa i coca, canviar-se de brusa, pentinar la Pineda i el Nicolau, tornar a escombrar, i durant el dinar que no va ser, portar el pes de la conversa per esquivar les onades, mirar els altres quan deien re i semblar que els escoltava, i fer veure que tot bogava dret. Hauria hagut de fer totes aquelles coses que feia tota dona i que a ella li representaven un pes com el d'aixecar el món amb les espatlles. En lloc d'això, es posaria un mocador al cap i ficaria el moló en una senalla i les dones Pou anirien a la cala. Allà veurien com el Benet del Mut, amb el seu bot, pegava enzades amunt i avall amb la potera plena d'hams perquè els calamars s'hi abraressin. De tant en tant s'aturaria a xorrar el calamar que havia pescat, i continuaria, com si fes senyals al fill que s'havia embarcat anys enrere per anar a fer el soldat mar enllà i que encara no tornava. A casa, l'home potser s'hauria aixecat, hauria gratat l'escriptura freda i quan li hagués passat la suor

freda hauria tornat cap a la taverna, perquè era diumenge i aquell dia no tocava tornar al tros. Mentrestant les germanes Pou haurien d'escoltar altra vegada les rondalles i les fantasies inacabables de sa mare, que no tenien re d'innocents. L'esforç i la tenacitat de l'heroi sempre tenien una recompensa, al contrari dels que es rendien. Si aquell diumenge s'hagués carregat el món a les espatlles, segur que després no hauria hagut de posar-se aquell collaret de culpa, pensava anys després, i aquell pensament la continuava turmentant.

Els detalls d'aquell dia estan remoguts, el record de les corredisses per les platges, els torralls de núvols grisos com vaixells de ferro que trencaven el cel, els dits dels peus enfonsant-se a la sorra a cada gambada, l'alè fred que els escatava la gola, els crits de la jaia que, com que no podia córrer, udolava a l'aire amb ves a saber quina pretensió.

Feia hores que dingú no veia el Nicolau. Havia passat per la casa de son àvia i de sa tieta i s'havia esfumat, sense dinar ni donar raó de re.

La mare recordaria aquella tarda com un dels moments en què la vida et fa un tomb, com el dia que et cases, com quan se't mor algú i notes com es mor una part de tu, o com el dia que t'adones que, a partir d'allà, la vida només t'anirà pitjor i que abans de tancar els ulls et fotràs un tip de patir, d'aquesta manera és com ella recordava aquella tarda. El moment concret va ser quan

van trobar a la platja la camisa, les calces i les espardenyes del Nicolau tot plegadet damunt d'una roca que hi havia a tocar de la platja. El Nicolau s'havia llançat al mar i no n'havia tornat. Un moment abans de la sentida de dins, va entendre que tot s'havia torçat.

Els torralls eren damunt seu, no eren cotó fluix estar-rufat, eren de gris de ploure, de grop de tempesta.